

Stab
Per Carlsson

Äldreförvaltningen

Angående extern uppföljning av kommunernas tillgänglighetsarbete

Sammanfattning

Sveriges kommuner har bland annat i uppdrag att genomföra delar av den nationella funktionshinderspolitiken och även att se till att tillgängligheten till kommunal service uppfyller en acceptabel nivå. Extern uppföljning av den nationella funktionshinderspolitiken genomförs, på uppdrag av regeringen, av Myndigheten för delaktighet (MFD) genom årliga kommunenkäter. Det förekommer även att andra aktörer gör undersökningar av kommunernas tillgänglighetsarbete. En sådan aktör är Humana AB. Undersökningarna fokuserar på olika delar av tillgänglighetsområdet och resultaten från undersökningarna varierar stort. Enligt MFD:s enkät placerar sig Haninge kommun i den senaste undersökningen (2016) på 24:e plats medan kommunen hamnar på 52:a plats enligt Humanas mätning (2017). Om syftet med undersökningarna inte är känt och vem som står bakom dessa finns en risk att en onyanserad bild av läget ges avseende tillgänglighetsarbetet i kommunen.

Bakgrund

För att driva och följa upp de politiska målen för tillgänglighetsarbetet bildades Myndigheten för handikappolitisk samordning (HANDISAM) 2006. HANDISAM omformades senare och slogs samman med Hjälpmedelsinstitutet. 2014 bildades Myndigheten för delaktighet (MFD). Uppdraget att följa upp de politiska målen har dock kvarstått. MFD:s undersökning omfattar fem områden: arbetsmarknad, fysisk tillgänglighet, idrott, kultur och utbildning.

Humana AB bildades 2005 och är ett privatägt företag som verkar inom området personlig assistans och omsorgsverksamhet. Humana genomför även, sedan 2010, en årlig undersökning, kallad Tillgänglighetsbarometern, om hur tillgänglighetsarbetet inom Sveriges kommuner fortskrider. Tillgänglighetsbarometern syftar enligt Humana till att skapa en debatt och att kommunerna ska anstränga sig ännu mer för att skapa ett samhälle som är

tillgängligt och användbart för alla. Undersökningen, som innehåller ett tjugotal frågor, omfattar såväl strategisk nivå som detaljer i den fysiska miljön.

Under försommaren 2017 blev Per Carlsson, tillgänglighetsstrateg, informerad av Petri Salonen om att Humana släpp sin tillgänglighetsrapport. Enligt den har Haninge kommun stigit i ranking sedan föregående år, från 77:e plats till 52:e.

Tabell med Haninge kommuns placering enligt MFD:s ranking.

År	Placering (antal svarande kommuner)
2016	24 (287)
2015	15 (282)
2014	132 (284)

Tabell med Haninge kommuns placering enligt Humanas ranking.

År	Placering (antal svarande kommuner)
2017	52 (197)
2016	77 (190)
2015	55 (164)
2014	- (158)
2013	78 (163)
2012	113 (176)
2011	9 (-)
2010	40 (204)

Samlad bild

De båda undersökningarna syftar till att kartlägga kommunernas tillgänglighetsarbete. Omfattningen och detaljeringsnivån är dock olika. MFD:s enkäter omfattar totalt över 100 frågor medan Humanas omfattar ett tjugotal. Ytterligare en aspekt som försvårar möjligheterna att dra några slutsatser enbart utifrån placering är att frågorna som ställts har varierat mellan åren både avseende innehåll och antal. Att enbart utgå från de sammanslagna resultaten i form av placering jämfört andra kommuner riskerar därför att bli missvisande då de endast ger en indikation om utvecklingen mellan olika år. Denna utveckling ska inte heller läsas som att ett sämre resultat än föregående år nödvändigtvis kommer sig av att kommunen generellt har gjort sämre ifrån sig utan kan hänföras till att frågorna har förändrats. För att få en rättvisande bild bör därför respektive fråga detaljstuderas.

Äldreförvaltningens synpunkter

Generellt sett är det bra att oberoende externa uppföljningar av tillgänglighetsarbetet genomförs. Det är dock viktigt att inte fästa för stor vikt

vid de samlade resultaten utan rapporterna måste läsas i sin helhet och varje enskild fråga jämföras mellan åren.

Inför MFD:s uppföljning 2017 kommer enkäten att ges ett nytt innehåll och utseende. Resultaten kommer därför inte att kunna jämföras bakåt i tiden.

Kommunen bör i första hand fästa avseende vid MFD:s undersökning eftersom den utgår från de mål som ska uppfyllas enligt den nationella funktionshinderspolitiken. Det är olyckligt om en lobbyorganisations ranking får större genomslag än MFD:s och därmed ger en skev bild av tillgänglighetsarbetet.

Äldreförvaltningen föreslår att inga särskilda åtgärder vidtas men att de som berörs av frågeställningarna inom kommunen uppmärksammas på att dessa rapporter finns och att det finns förbättringsområden.

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Bilagor

Bilaga 1. MFD enkät Haninge kommun

Bilaga 2. Tillgänglighetsbarometern 2017